

ΩΡΕΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΑΘΗΝΑ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΜΥΣΤΡΑΣ 2001

ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

Οδηγίες για τη χρήση των φυλλαδίων - διαδρομών

Οι οδηγίες απευθύνονται σε σας που συνοδεύετε παιδιά.

Στόχος τους είναι να σας βοηθήσουν να περιηγηθείτε την έκθεση μαζί με τα παιδιά, χρησιμοποιώντας τις *διαδρομές*.

Οι *διαδρομές* έχουν σχεδιαστεί για παιδιά ηλικίας 10-13 ετών. Με τη βοήθειά τους μπορείτε να περιηγηθείτε το δεύτερο, τον τρίτο και τον τέταρτο όροφο της έκθεσης.

- Στο *δεύτερο όροφο* θα μάθετε για τα ταξίδια των Βυζαντινών.
- Στον *τρίτο όροφο* θα ανακαλύψετε στοιχεία από τη ζωή σε ένα βυζαντινό σπίτι.
- Στον *τέταρτο όροφο* θα μάθετε για την ένδυση και τον καλλωπισμό των Βυζαντινών.

Σε κάθε *διαδρομή* υπάρχει η κάτοψη του αντίστοιχου ορόφου, όπου σημειώνονται οι χώροι που ακολουθεί. Στις *διαδρομές* υπάρχουν δραστηριότητες που σχετίζονται με κάποια από τα αντικείμενα του ορόφου. Στο τέλος κάθε *διαδρομής* υπάρχουν προτάσεις για δραστηριότητες που μπορούν να γίνουν στο σπίτι.

Στη συνέχεια θα βρείτε τις απαντήσεις στις δραστηριότητες της κάθε *διαδρομής*. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι απαντήσεις που δίνονται είναι ενδεικτικές. Όπου υπάρχουν περισσότερες από μία απαντήσεις, αυτό δηλώνεται με το σύμβολο *

Βοηθήστε τα παιδιά να κατανοήσουν τις κατόψεις. Ενθαρρύνετέ τα να εργαστούν μόνα τους: να βρουν τα αντικείμενα, να σκεφτούν και να δώσουν τις δικές τους απαντήσεις, να κάνουν τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις *διαδρομές*. Φροντίστε η δική σας παρέμβαση να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ταξίδια

2ος όροφος

- ▶ Θα ταξίδευαν:
 - Ο έμπορος για να πουλήσει τα εμπορεύματά του. ✱
 - Ο αυτοκράτορας για να ελέγξει τα στρατεύματά του ή για να επισκεφτεί μια άλλη πόλη. ✱
 - Ο στρατιώτης για να πολεμήσει ή για να επιστρέψει στην πόλη του. ✱
 - Ο προσκυνητής για να προσκυνήσει τον τάφο κάποιου αγίου. ✱
- ▶ α. τα πλοία των Βυζαντινών ήταν φτιαγμένα από ξύλο.
β. κινούνταν με πανιά και κάποια είχαν κουπιά.
- ▶ σήμερα τα πλοία είναι φτιαγμένα από μέταλλο.
- ▶ σήμερα τα πλοία κινούνται με μηχανές.
- ▶ Το συμπέρασμα είναι ότι τα σύγχρονα πλοία κινούνται με μεγαλύτερη ταχύτητα από τα βυζαντινά.
- ▶ Ο προστάτης άγιος των ναυτικών είναι ο άγιος Νικόλαος.
- ▶ Οι κίνδυνοι που μπορεί να αντιμετωπίζει κάποιος που ταξίδευε με πλοίο στα βυζαντινά χρόνια είναι: 1. η τρικυμία, 2. οι πειρατές ✱
- ▶ Οι πλούσιοι Βυζαντινοί ταξίδευαν με φορείο που το κρατούσαν υπηρέτες ή με άμαξα που την έσερναν άλογα.
- ▶ Μπορούσαν να ταξιδεύουν και με τα πόδια.
- ▶ Όσοι ταξίδευαν στη στεριά μπορεί να συναντούσαν ληστές, να κουράζονταν οι ίδιοι ή τα ζώα τους ή να συναντούσαν κακοκαιρία. ✱
- ▶ 1. Ηλιακό ρολόι 2. Αστrolάβος.
- ▶ Τα αγγεία με τα οποία μετέφεραν οι έμποροι το εμπόρευσμά τους ονομάζονται αμφορείς.
- ▶ Στους αμφορείς έβαζαν λάδι, σιτάρι και κρασί, επειδή το στόμιό τους είναι στενό.
- ▶ Ένας προσκυνητής ξεκίνησε από την Άρτα και πήγε στη Θεσσαλονίκη. Εκεί προσκύνησε τον τάφο του Αγίου Δημητρίου και πήρε για φυλακτό το κουτρούβιο.

Η ζωή στο σπίτι

3ος όροφος

A. ΜΑΓΕΙΡΕΙΟ

- ▶ Όνομα: τσούκα Όνομα: τηγάνι
Υλικό: πηλός Υλικό: πηλός
- ▶ Η τσούκα μοιάζει με κατσαρόλα. Το τηγάνι μοιάζει με τηγάνι.

B. ΔΕΙΠΝΟ

- ▶ **Γεύμα παλαιοχριστιανικής εποχής**
πιάτο-πηλός, μαχαίρι-σίδηρος, κουτάλι-ασήμι, κανάτα-πηλός
- Γεύμα βυζαντινής εποχής**
κανάτα-χαλκός, πιάτο-πηλός, πηρούνι-σίδηρος, μαχαίρι-σίδηρος

	παλαιοχριστιανική	βυζαντινή
▶ Στα επίσημα γεύματα έτρωγαν καθισμένοι	☐	☒
▶ Στα επίσημα γεύματα έτρωγαν ξαπλωμένοι	☒	☐
▶ Χρησιμοποιούσαν μόνο κουτάλια και μαχαίρια	☒	☐
▶ Χρησιμοποιούσαν κουτάλια, μαχαίρια και πιρούνια	☐	☒
▶ Τα πιάτα είχαν πολύχρωμη διακόσμηση	☐	☒
▶ Τα πιάτα δεν είχαν διακόσμηση	☒	☐

- ▶ Το ψωμί ήταν πολύ ακριβό σε σχέση με την αμοιβή του χτίστη.

Γ. ΚΕΛΑΡΙ

- ▶ Στο πιθάρι αποθήκευαν σιτάρι, όσπρια ✱
Στα τσιγκέλια κρεμούσαν κρέατα ✱
Στο γουδί έλιωναν μπαχαρικά ✱
- ▶ δροσιά, υγρασία, σκοτάδι, χώμα, μυρωδιές, ποντίκια

Δ. ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ

- ▶ Όνομα: λυχνάρι πολυκάνδηλο λυχνάρι με λυχνοστάτη
Υλικό, πηλός χαλκός χαλκός
- ▶ Τα λυχνάρια και το πολυκάνδηλο χρειάζονται λάδι και φυτίλι.
- ▶ Περισσότερο φως έδινε το πολυκάνδηλο, γιατί είχε περισσότερες κανδήλες.
- ▶ Μαγειρείο: λυχνάρι
Δωμάτιο δείπνου: πολυκάνδηλο, λυχνάρι με λυχνοστάτη
Κελάρι: λυχνάρι

Ένδυση και καλλωπισμός

4ος όροφος

A. ΕΝΔΥΣΗ

- ▶ μαλλί, μετάξι, βαμβάκι.
- ▶ αριστερά: αυτοκράτορας δεξιά: αγρότης, χειρώνακτας ✳
- ▶ Τον χιτώνα θα φορούσε κάποιος αξιωματούχος ή κάποιος που ανήκε στα ανώτερα κοινωνικά στρώματα, επειδή είναι μακρύς.

B. ΚΟΜΜΩΣΗ

- ▶ Στην έκθεση υπάρχουν αρκετές γυναικείες μορφές. Στη δραστηριότητα αυτή σημασία έχει να περιγράψουν τα παιδιά δύο διαφορετικούς τρόπους χτενίσματος. ✳
- ▶ α) αυτοκράτορας: κοντά μαλλιά, ξυρισμένος β) αξιωματούχος: γένια, μακριά μαλλιά

Γ. ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

- ▶ δαχτυλίδι, βραχιόλι, σκουλαρίκια, περιδέραιο ✳
- ▶ βραχιόλι αρ. 517: χρυσός – πλούσιος
σκουλαρίκια αρ.557: ασήμι – πλούσιος
δαχτυλίδι αρ. 599: χαλκός – φτωχός
βραχιόλια αρ. 534. γυαλί – φτωχός

Δ. ΦΥΛΑΚΤΑ

▶	σταυρός
-μαγικός χαρακτήρας-
θρησκευτικός χαρακτήρας	Παναγία
μαγικός χαρακτήρας-
θρησκευτικός χαρακτήρας
	πουλί
μαγικός χαρακτήρας
θρησκευτικός χαρακτήρας	άνθρωπος με κεφάλι κόκκορα
μαγικός χαρακτήρας
θρησκευτικός χαρακτήρας